ชื่อเรื่อง **การแสดงบทบาทสมมุติเรื่องความขัดแย้งในครอบครัว**
(Family Conflict – A Role Play)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเข้าใจการเคลื่อนไหวแห่งความขัดแย้งในครอบครัว
2. เพื่อจะสังเกตว่าคุณค่าและทัศนคติมีผลต่อความขัดแย้งอย่างไร
3. เพื่อจะเรียนรู้ความรู้สึกของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งเรื่องหนึ่ง
4. เพื่อจะได้ตระหนักว่าความขัดแย้งสามารถช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณค่า และทัศนคติ และปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้

เวลาที่ใช้ ประมาณ 45 – 60 นาที

เครื่องมือและอุปกรณ์

1. ใบงานเรื่อง การแสดงบทบาทสมมุติเรื่อง ความขัดแย้งในครอบครัว สำหรับผู้ร่วมกิจกรรมทุกคนๆ ละ 1 ชุด
2. เก้าอี้ 1ตัว สำหรับผู้ร่วมกิจกรรมแต่ละคน
3. ปากกาหรือดินสอ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขออาสาสมัคร 5 คน เข้าร่วมการแสดงบทบาทสมมุติ จากนั้นมอบบทการแสดงที่ตัวละครต้องแสดง โดยดูจากบทการแสดงเรื่อง ความขัดแย้งในครอบครัว ซึ่งผู้นำกิจกรรมสามารถบรรยายให้ผู้เล่นแต่ละคนรับทราบด้วยปากเปล่า ให้เวลาเขาทำความเข้าใจสถานการณ์และสิ่งที่สถานการณ์นั้นต้องการสื่อให้เห็น และซักซ้อมบทบาทที่เขาต้องแสดง

เชิญให้ผู้เล่นนั่งล้อมเป็นวงกลมเล็กๆ ตรงกลาง โดยมีผู้ร่วมกิจกรรมคนอื่นนั่งล้อมพวกเขาอยู่เป็นวงกว้าง และให้ผู้ที่อยู่วงนอกคอยสังเกตการแสดงของผู้ที่เล่นอยู่วงในอย่างเงียบๆ

1. กิจกรรมขั้นนำเข้าสู่เรื่อง

ผู้นำกิจกรรมแนะนำการแสดงตามบทบาทสมมุติโดยการบอกสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นอย่างสั้นๆ แก่สมาชิกทั้งหมด และบอกเพียงบทบาทที่ได้ให้แก่ผู้ร่วมแสดง (ไม่ใช่บทการ-แสดงทั้งหมด) จากนั้นผู้แสดงจึงเริ่มเล่น

ให้เวลาสำหรับการแสดงประมาณ 10 – 15 นาที ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการแสดงของผู้แสดงทุกคน เมื่อจบการแสดงแล้วให้มีการอภิปรายและวิเคราะห์

ก่อนที่ผู้แสดงจะรวมกับผู้ร่วมกิจกรรมวงนอก ให้ผู้นำกิจกรรมซักถามเขาเพื่อดูการ-ตอบสนองด้วยคำถามที่น่าสนใจดังนี้

- คุณรู้สึกอย่างไรกับการแสดงตามบทที่ได้รับ คุณรู้สึกสบายไหม หรือลำบากใจ
- คุณรู้สึกอย่างไรเมื่อคุณต้องเผชิญกับคนที่มีทัศนคติ และคุณค่าต่างจากคุณโดยสิ้น-เชิง คุณจัดการกับอารมณ์เหล่านี้อย่างไร
- อะไรช่วยคุณในการตัดสินใจหรือทำให้คุณไม่กระทำสิ่งต่างๆ

2. การสนทนาสำหรับกลุ่มใหญ่

ขอให้ผู้แสดงรวมกลุ่มกับผู้ร่วมกิจกรรม ให้นำคำถามต่อไปนี้มาใช้ในการอภิปรายทั่วไป เพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้น

1. อะไรคือปัญหาที่แท้จริงในความขัดแย้งที่เกิดขึ้น อะไรคือคุณค่าและทัศนคติที่แฝงอยู่ในความขัดแย้งนั้น คุณยอมรับคุณค่าและทัศนคตินั้นไหม
2. ผู้แสดงทุกคนมาถึงจุดตัดสินใจซึ่งเป็นที่ยอมรับของทุกคนได้ไหม
3. ในการตัดสินใจของพวกเขาได้มีการนำความคิดเห็นของแต่ละคนมาพิจารณา หรือไม่
4. พวกเขาช่วยกันตัดสินใจได้อย่างไร
5. มีสถานการณ์อื่นๆ ที่มักจะทำให้เกิดความขัดแย้งในครอบครัวบ้างไหม อะไรคือคุณค่าหรือทัศนคติที่แฝงอยู่ในสถานการณ์นั้น

3. การเปลี่ยนแปลง

3.1 ละครที่มีผู้เล่นหลากหลาย

ให้ผู้ร่วมกิจกรรมรวมกลุ่มๆ ละ 4 – 6 คน จากนั้นให้แต่ละกลุ่มพิจารณาและตัดสินใจเลือกสถานการณ์ความขัดแย้งของครอบครัวที่พิเศษสถานการณ์หนึ่ง และให้พวกเขาแบ่งบทบาทต่างๆ แก่สมาชิกในกลุ่ม ส่วนบทการแสดงของตัวละครต่างๆ นั้นให้ขึ้นอยู่กับการไตร่ตรองอย่างรอบคอบของพวกเขาเอง เมื่อกลุ่มต่าง ๆ เตรียมพร้อมแล้วก็ให้เริ่มแสดงได้ทันที

3.2 การสลับบทบาท

หลังจากที่ได้เล่นตามบทบาทได้ประมาณ 10 นาที หรืออาจจะมากกว่านี้ ให้ผู้เล่นเปลี่ยนบทบาทกัน เช่น ผู้ที่เล่นเป็น ” พ่อ ” อาจจะเล่นเป็น ” แม่ ” และผู้ที่เล่นเป็น “ แม่ ” อาจจะเล่นเป็น ” ลูกสาว ” เป็นต้น การเปลี่ยนบทบาทกันจะช่วยให้แต่ละคนมีมุมมองที่ชัดเจนขึ้นในเรื่องทัศนคติ ความรู้สึก และคุณค่าของตนเองเช่นเดียวกับเข้าใจเรื่องเหล่านี้ของผู้อื่นด้วย

ก่อนที่จะสรุปกิจกรรมนี้ ผู้นำให้ผู้ร่วมกิจกรรมแต่ละคนเติมสิ่งต่อไปนี้ในใบงานของตน

1. ฉันได้เรียนรู้อะไรจากแบบฝึกหัดนี้
2. ฉันได้ตัดสินใจที่จะเปลี่ยนแปลง และดำเนินชีวิตต่อไปดังนี้

คำบรรยายบทการแสดงเรื่อง ความขัดแย้งในครอบครัว

สถานการณ์

ลูกสาวคนโตของครอบครัวชั้นสูงที่มั่งคั่ง ได้ตกหลุมรักกับเด็กหนุ่มจากครอบครัวชั้นต่ำที่ยากจน ผู้หญิงกำลังเรียนอยู่ปีสุดท้ายของวิทยาลัยและพ่อแม่มีความหวังว่าเธอจะต้องแต่งงานกับผู้ชายที่มีคุณวุฒิและมั่งคั่งในชนชั้นเดียวกัน ส่วนเด็กหนุ่มคนที่ผู้หญิงรักนั้นกำลังทำงานและมีรายได้เพียงเล็กน้อย พวกเขาได้รู้จักกันมานาน 2 ปี และขณะนี้ต้องการที่จะแต่งงานกัน

คำบรรยายบทบาท

พ่อ : คุณเกลียดความคิดของลูกสาวคนโตที่จะแต่งงานกับเด็กหนุ่มชั้นต่ำ คุณโกรธและผิดหวังมาก คุณกลัวว่าชื่อเสียงของครอบครัวจะมัวหมอง และมันอาจจะทำลายความหวังในการแต่งงานของลูกคนอื่นๆ ของคุณ และญาติพี่น้องของคุณจะหัวเราะเยาะและหลีกหนีไปจากคุณ คุณได้วางแผนการแต่งงานที่ยิ่งใหญ่สำหรับลูกสาวซึ่งจะเป็นครั้งแรกของครอบครัวไว้แล้ว คุณกำลังสงสัยว่า ถ้าคุณให้เวลาแก่ลูกสาวของคุณอีกระยะหนึ่ง เธออาจจะทำตามที่เธอต้องการ และในกรณีเช่นนั้นคุณจะตัดขาดเธอจากครอบครัว

แม่ : คุณตื่นตะลึงกับสถานการณ์นี้เป็นอย่างมาก คุณแทบจะไม่เชื่อเลย คุณยอมเห็นลูกสาวของคุณตายมากกว่าจะเห็นเธอแต่งงานกับคนชั้นต่ำ คุณโกรธและสับสนมากเพราะความฝันทั้งหมดซึ่งคุณชื่นชมในตัวลูกสาวคนโตต้องแตกสลายไปในตอนนี้ คุณรักลูกสาวของคุณมากๆ และรู้สึกเจ็บใจและเศร้าใจเป็นที่สุด

ลูกสาวคนโต : คุณถูกกำหนดให้ทำตามแผนของคุณต่อไป คือ ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นก็ตามคุณก็จะแต่งงานกับเด็กหนุ่มที่คุณรัก คุณไม่คิดว่าการแต่งงานกับคนต่างชนชั้นเป็นสิ่งที่ผิด จะมีอะไรสำคัญไปกว่าความรักจากใจจริง คุณไม่พิจารณาถึงฐานะการเงินมากนัก แต่ในขณะเดียวกันคุณก็ไม่ต้องการทำให้ผู้ปกครองของคุณซึ่งทำหลายสิ่งหลายอย่างเพื่อคุณต้องเจ็บใจ และถ้าเป็นไปได้คุณต้องการให้พวกท่านให้พรคุณในการแต่งงานด้วย

น้องชายคนรอง : คุณกำลังเรียนในวิทยาลัย คุณมีใจคอกว้างขวาง และมีความโอบอ้อมอารี คุณไม่คัดค้านการแต่งงานกับคนต่างชนชั้น คุณยืนยันที่จะอยู่ร่วมกัน คุณเห็นด้วยกับพี่สาวของคุณ สิ่งที่สำคัญสำหรับคุณคือ ความสุขของพี่สาว คุณรู้สึกว่าผู้ปกครองของคุณไม่ยุติธรรมที่ขัดขวางการแต่ง-งาน

น้องสาวคนรอง : คุณเป็นนักเรียนชั้นมัธยม คุณยังไม่เข้าใจความยุ่งยากของปัญหาที่ใกล้อันตราย คุณไม่คิดว่าการแต่งงานนั้นเป็นสิ่งผิด คุณกำลังตื่นเต้นกับความคิดว่าจะมีพี่เขย อย่างไรก็ตามคุณผิดหวังกับความขัดแย้งในครอบครัว

ใบงานเรื่อง การแสดงบทบาทสมมุติเรื่องความขัดแย้งในครอบครัว

คำชี้แจงการประกอบกิจกรรม

หลังจากการเล่นบทบาทสมมุติและการอภิปรายถึงประสบการณ์ และคุณค่าที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งในครอบครัว ให้ใช้เวลาสักครู่พิจารณาอย่างเงียบๆ แล้วเติมข้อความต่อไปนี้

ฉันได้เรียนรู้อะไรจากแบบฝึกปฏิบัตินี้

……

……

……

……

……

……

ฉันได้ตัดสินใจที่จะเปลี่ยนแปลงและดำเนินชีวิตต่อไปดังนี้

……

……

……

……

……

……